

Kongresbevægelsen

"The All Indian National Congress" (INC) er en af det 20. århundredes vigtigste og mest særprægede politiske bevægelser. Den første og største af Indiens frihedsbevægelser, bevægelsen, der formede det moderne Indien.

Som navnet antyder, var det en kongres, en forsamling, for hele Indien og alle indere, uanset køn, kaste eller religion. Men det var også en frihedsbevægelse uden et indfødt sprog. Kolonimagtens sprog var det eneste, der bandt medlemmerne sammen. Elitens sprog. Deres revolution havde ingen folkelig appel, det var en kamp, der foldede sig ud i de engelsksprogede aviser i storbyerne Bombay, Madras og Calcutta. Bønderne havde andet at tænke på.

Bevægelsen blev grundlagt i 1885 i et forsøg på at fremme dialogen mellem kolonistyret og de veluddannede indere. Men kolonistyret ønskede ikke dialog, og langsomt blev INC radikaliseret. I 1890'erne opstod en radikal fløj, som første gang formulerede ønsket om selvstyre (Swaraj). De introducerede Swadeshi; en boykot af britiske varer til fordel for indiskproducerede produkter, men var ikke afvisende overfor væbnet oprør. Det afviste den moderate fløj, og bevægelsen blev splittet i 1907.

Det var Gandhi, der helede sårene. Han videreførte Swadeshi, men insisterede på pacifisme og tilføjede civil ulydighed som sit eget bidrag. Gandhi kaldte det Satyagraha (Sandhedens styrke), at skabe en erkendelse hos modstanderen om egen vildfarelse. Gandhis ulydighedskampagner i løbet af 1920'erne folkeliggjorde Kongresbevægelsen. Men samtidig gik han klædt som folket og talte deres sag. Han inddrog kvinder, bønder og kasteløse i bevægelsen, skabte afdelinger på landet og de små byer hvor budskabet om frihed blev formuleret på de lokale sprog. Men frem for alt var han en guru, han var Mahatma – den store ånd. Endelig fremmede han en ny ledelse, med Jawaharlal

Nehru og Vallabhbhai Patel i spidsen. Selv blev han bevægelsens åndelige fader.

Kongresbevægelsen blev en vidtfavnende organisation, som husede alt fra revolutionære socialister til reaktionære godsejere, progressive kvinder, konservative muslimer og hindunationalister. Men partiets ledelse var stadig domineret af hinduer fra de højeste kaster, et skisma som siden betød, at muslimerne og de kasteløse gik deres egne veje.

Det var heller ikke alle, der tilsluttede sig Gandhis pacifisme. Den revolutionære ånd levede stadig og fik sin mest prominente discipel i Subash Chandra Bose, INC's præsident fra 1938-39, indtil han blev forvist af Gandhi og fængslet af briterne. Bose stak af til Japan, hvor han grundlagde Indian National Army, som kæmpede mod briterne på japansk side. Bose omkom den 18. august 1945, på flugt i et overfyldt japansk fly over Taiwan.

I sidste ende var det Jawaharlal Nehru, Gandhis udkårne kronprins, der formede Kongresbevægelsens ideologi. Det moderne Indien blev grundlagt på hans fire søjler: En sekulær og demokratisk stat, og en centralistisk og socialistisk stat. Det var også Nehrus, som uforvarende grundlagde det dynasti, som partiet er blevet synonymt med (se *Nehru-klanen*).

Kongrespartiets valgsymbol er den åbne hånd. Oprindeligt var det tænkt som et symbol på den udstrakte hånd mod de fattige. I dag opfattes det som hånden, der tager imod bestikkelse. Den forandring er i grunden ganske dækkende for partiets udvikling.